

Рік VII.

Р. 1898 кн. II.

Том XXII.

ЗАПИСКИ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

виходять у Львові що два місяці під редакцією

МИХАЙЛА ФРУШЕВСЬКОГО.

MITTHEILUNGEN

DER ŠEWČENKO-GESELLSCHAFT DER WISSENSCHAFTEN IN LEMBERG

REDIGIRT VON

MICHAEL HRUŠEWSKYJ

VII Jahrgang.

1898, II B.

Band XXII.

Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка
під зарядом К. Беднарського.

Miscellanea.

Печатка м. Константина з Звенигорода.

Небогатий запас руських печаток збагатився недавно дуже інтересною находкою: оловяною печаткою м. Константина, знайденою торік в с. Звенигороді коло Львова, себто старім Звенигороді галицькім, випадково в землі одним селянином. Місцевий парох о. І. Билинкевич звернув увагу на сю нахідку і ви-

ратував її від загибелі, а нам був ласкав уділити для опублікування. Печатка ся тепер є власністю місцевої церкви. Се звичайна оловяна печатка від листу; зверху і знизу, де виходив з неї шнурок, вона вищерблена, а з одного боку витято ножем кусник — мабуть находчик „пробував“ свою находку; високість

печатки в найбільшій частині — 3 см., широкість в найширшій місці — 2¹/₂ см.; на нашій копії промір її побільшено майже у двоє. З одного боку читається добре захований напись:

Κ Ω Ν ς Α Ν
 Τ Ι Ν Ο Σ Ε Λ Ε (Ω
 Θ) Γ Μ Ρ Ο Π Ο (Α Ι
 Τ) Η Σ Π Α Σ Η (C
 Ρ) Ω Σ Ι Α Σ

отже — *Κωνσταντίνος 'ελέω Θεού' μητροπολίτης πάσης 'Ρωσίας*. З другого боку образ Божої Матері на троні, з Христом на руках, сильно знищений двома гострими штрихами; поли ризи спадають на поручи трону, хитон сильно і схематично зфалдований, на чолі примітний на ризі хрестик (на малюнку за для світла виїшла біла плямка), лиця знищені, коло німба — *ΜΡ* (знищено) *ΘΓ* — се патронка київської катедрі.

Було двох митрополітів „всеї Русі“ з іменем Константина, обидва з Греції; оден прибув на Русь 1156 р., другий 1167 р. Перший правив дуже не довго: присланий на жаданне тодішнього київського князя Юрія Мономаховича після звістного в історії руської церкви поріжнення з патріархатом (через поставлення митр. Климента), він остро виступив против ініціатора сього поріжнення неб. кн. Ізяслава Мстиславовича, і коли по смерті Юрія (май 1157 р.) Київ перейшов до Мстиславовичів, Константин мусів тікати до Чернигова, де й умер 1159 р. З огляду на се більше правдоподібности бачити тут другого Константина, що мусів правити довше; ми не знаємо року його смерті, але наступник його Никифор згадується вперше аж під 1182 р.²⁾

Крім свого загально-культурного інтересу (досі невідано було ні одної митрополітальної печатки з передтатарських часів, і взагалі дуже мало яких будь печаток) печатка має ціну як ще новий слід давнього руського життя на ґрунті галицького Звенигорода, як новий доказ того, що Звенигород під Львовом є старий княжий Звенигород; за останні роки назбиралося досить таких останків, завдяки науковим інтересам місцевого пароха Івана Билинкевича і учителя Михайла Микелити, і сим звенигородським находкам буде присвячена спеціальна студія.

М. Грушевський.

¹⁾ Властиво край букви скорше-б вказував на τ.

²⁾ Іпат. с. 333, 424, Лавр. 331.